

Prut. Imagine și teritoriu
o expoziție de fotografie de Matei Bejenaru

Curator: Cristina Stoenescu

Muzeul Național al Țăranului Român
Sala Tancred Bănățeanu
București
03.10 – 27.10.2018
Marți – Duminică: 10:00 – 18:00

Proiectul de fotografie documentară *Prut* realizat de artistul Matei Bejenaru explorează peisajul rural în diversele sale aspecte topografice, sociale și economice din arealul satelor de-a lungul râului Prut. Cele peste 1500 de negative fotografice realizate în ultimii șapte ani fac parte dintr-o viitoare bancă de imagini, o arhivă vizuală ce urmărește pe termen lung modificările satului românesc din acest teritoriu.

Expoziția „Prut. Imagine și teritoriu” este o primă prezentare publică a acestor imagini, o primă selecție curatorială și o posibilă citire a aspectelor fotografice, sociale și estetice a imaginilor realizate din 2011 până acum. Expoziția dezvăluie un proiect vizual divers în modurile sale de abordare, unde recunoaștem cu precădere elemente ce se înscriu în tradiția școlii de fotografie umanistă în ceea ce privește lirismul vizual al imaginilor, caracterul lor cotidian și relaționarea artistului cu subiecții din fața camerei de fotografiat. Artistul este apropiat în demersul său documentar „on the road” de Walker Evans, Robert Frank sau mai recent, de Alec Soth. De la cadrele largi care arată siluete umane cufundate în peisajul natural, la detalii arhitecturale, geometrii acaparatoare, construcții vechi și noi, până la portrete ale diferitelor generații de locuitori ai acestor sate, Matei Bejenaru dezvăluie un univers dinamic, contradictoriu, aflat în plină schimbare într-o logică a unui sistem post-comunist, post-tranziție, post-privatizare, post-integrare europeană și neo-capitalist.

Selecția și prezentarea fotografiilor nu urmărește o ordine strict cronologică sau geografică, deși aceste repere există în logica de organizare a băncii de imagini realizate de Matei Bejenaru sub efect cumulativ. Se conturează mai degrabă două teme centrale, la confluența cărora apar sub-teme, caracteristici istorice și spațiale. Acestea sunt: topografia teritoriului și locuirea sa. Termenul de „topografie” este înțeles în acest caz foarte aproape de ceea ce curatorul William Jenkins („New Topographics: Photographs of a Man-altered Landscape”, 1975) concepea ca fiind o descriere detaliată și cât mai exactă a unui anume loc în detaliu. Aceste tipuri de imagini apar în cadrul expoziției ca momente vizuale izolate, suspendate într-un arc narativ ce rămâne la limita cunoașterii apropiate: linii de orizont, limite de hotare, stranietatea prezenței umane unde aceasta nu este imediat vizibilă.

Locuirea teritoriului este redată în principal în fotografii tablou, care ne solicită atenția pentru a „citi” imaginea. Tehnica compozițională, aproape picturală prin alăturarea de forme și culori, ghidează ochiul, oferă indicii de interpretare, fără a încerca însă să redea realități sociale într-o notă nostalgică, arhaică sau romantică.

La intersecția celor două teme, *topografie* și *locuire*, descoperim un proces ce se dezvăluie pe sine pe măsură ce își dezvăluie și subiectele redade în imagini. Proiectul *Prut* vine în continuarea practicilor sociale în artă dezvoltate de Matei Bejenaru pe parcursul carierei sale, dar se suprapune și unui interes fervent în materialitatea mediului fotografic, vizibil și în prezența printurilor de *dark-room* din expoziție. Artistul lucrează pe film, ca parte din angajamentul său artistic. El este mai puțin un etnograf, așa cum s-ar întreba un Hal Foster (în *The Return of the Real*. Cambridge: The MIT Press, 1996) și mai mult un observator critic al absenței justiției sociale pentru comunitatea rurală românească ce transpare în mass-media ca fiind unidimensională și retrogradă.

An de an, din 2011, Matei Bejenaru fotografiază case, terenuri agricole, spații comunitare și oameni din județele aliniate râului Prut. În portretele realizate, ochii subiecților se uită spre noi, conștienți de prezența camerei, de privirea artistului și de prezența sa între două lumi.

Co-organizatori:

Asociația Română de Artă Contemporană și Muzeul Național al Țăranului Român

Parteneri:

Make A Point, Centrul de Fotografie Contemporană Iași, Universitatea de Arte „George Enescu” Iași

„Prut. Imagine și Teritoriu” este un proiect expozițional itinerant al Asociației Române de Artă Contemporană (ARAC), ce va fi prezentat pentru prima oară la Galeria Victoria, Iași în prima jumătate a lunii septembrie și la Muzeul Țăranului Român pe durata lunii octombrie 2018. Expoziția va fi însoțită de sesiuni de prezentări al demersului fotografic la spațiul alternativ Make A Point din București, precum și în casele de cultură din comunitățile rurale documentate de Matei Bejenaru.

Matei Bejenaru (n. 1963) este un artist vizual care trăiește și activează la Iași. În proiectele sale, prin fotografie, video-uri, performance-uri și instalații intermediale, analizează felul în care modurile de producție economică, cunoașterea tehnologică, mentalitățile și stilurile de viață ale oamenilor s-au schimbat în țările post-comuniste în ultimele două decenii, cu un interes aparte pentru poetica vizuală și materialitatea mediului fotografic.

Matei Bejenaru este fondatorul și directorul Bienalei de Artă Contemporană Periferic (1997 - 2008). Împreună cu un grup de artiști și profesori înființează Centrul de Fotografie Contemporană din Iași în 2015 și organizează Bienala de Fotografie Contemporană Camera Plus. Predă fotografie și video la Universitatea „George Enescu” din Iași și este invitat în numeroase rezidențe internaționale în calitate de artist și profesor invitat. Matei Bejenaru colaborează cu Galeria Anca Poterașu din București.

Proiectul expozițional „Prut. Imagine și Teritoriu” organizat de Asociația Română de Artă Contemporană (ARAC) este co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN). Programul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul programului sau de modul în care rezultatele programului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.